

Мирослав Пенков

Съвършеният андроид

Мартин беше свикнал с всичко. Беше приел сутрешното почистване, преминаването по конвейера, анализа на системата и ремонта на износените части. Беше привикнал и към задължителните рестарти, към допълнителното хранене и към вечерното изключване, когато над механичното му тяло се спускаше мрак и друга, объркана реалност обгръщаше ума му. Бяха му обяснили, че това са сънища, и те са привилегия само на най-съвършените андроиди. Мартин беше съвършен андроид.

Начинът, по който изглеждаше, беше съвършен, мекотата на кожата и овалът на лицето му бяха съвършени, топлият жив цвят на устните и дълбочината на сините му очи бяха съвършени. Всичко в него бе съвършено. Като за андроид, разбира се. Като за машина.

Когато се движеше из кораба с изгънчената си, понякога комична непохватност, никой не пропускаше да му кимне за поздрав. Всички уважаваха Мартин, който с помощта на аналитичния си ум отдаваше изцяло на съвестното си поведение и безкористната си изпълнителност.

– Здравей, Мартин – приветства го капитанът и се засмя широко. Очите му бяха ведри и усмихнати, механичната съвършеност на андроида улови това и той подчерта топлината в отговора си:

– Радвам се да ви видя, сър.

– Слушай, Мартин, ти си Лъв, нали? – капитанът направи знак да се отместят встрани, за да не пречат на движението.

– Да, сър, Лъв съм – кимна Мартин, – сглобен съм на 21 Август 2382-а, в 05:45 ако не се лъжа – последното добави само за да направи разговора по-непринуден. Естествено, като съвършен андроид Мартин никога не се лъжеше.

– Чудесно – усмихна се капитанът. – Чудесно, Мартин. Продължавай. Върши си задачите. – Погледите им се кръстосаха за последно и всеки пое своя път.

* * *

До вечерта Мартин монтира 78 сензора, постави 300 датчика и поднови храненето в 1003 сектора от механичното поле, за което отговаряше. Храни се три пъти, като нито веднъж не прекали с менюто, посети тоалетната четири пъти, но това не попречи на работата му. Понякога се чудеше, в рамките на позволеното разбора се, защо им е трябвало на хората да го правят чак толкова съвършен. Можеха да му дадат по-просто тяло, като на Джейкъбс или Лара например, по-примитивен ум като на Гофър или по-недоядлани движения като на Джинджър. Не че

съвършенството му пречеше, само понякога... струваше му се прекалено глупаво. Много от нещата, които за хората бяха съвършени, той намораше за направо смехотворни. Храненето, дишането, сънят или пък често отскачане до онова място. Хората имаха странно разбиране за съвършенство, но все пак те самите бяха мерилото. Както всеки ден на борда, Мартин прекара своя почивен час в библиотеката. Харесваше му да препрочита онази дебела митологична книга, в която бяха описани вярванията на толкова много народи. Най-много се наслаждаваше на египетските предания, техните богове го очароваха по особен начин. Не винаги разбираше написаното, понякога просто мислено изговаряше всяка дума, а и досегът с книгата му доставяше неопишуема наслада. Не че не можеше да почерпи информация от огромната база, само дето това с книгата беше различно, по-осезаемо.

Този ден Мартин дълго мисли за разговора си с капитана. Времето за андроида съвсем разбираемо беше мъгливо понятие, затова „дълго“ в неговия смисъл не съвпаднаше изцяло с човешкия. Изобщо не можеше да разбере причината за любопитството на своя командир, дали така трябваше да го ласкае? Вероятно – каза си Мартин. Изключиха го точно в 22.00, както обикновено след двадесетминутния разговор с останалите андроиди.

* * *

Седмица по-късно Мартин получи първия пристъп на сериозно объркване. Той се оказа и най-силният, като доведе след себе си множество по-малки дилеми и няколко почти нерешими задачи. Аналитичният ум на андроида бе замаян до такава степен, че той се затрудняваше с работата и дори изостана с осем секунди от зададения план. И всичко това, разбира се, се случи главно и единствено защото Мартин се влюби. При това в човешко същество.

* * *

Когато влезе в кабинета на д-р Макс, Мартин почувства топла вълна, която се разлива по гърба му обхваща методично цялото му андроидско тяло. Това, знаеше Мартин, бе притеснение, още една от нелепите съвършени глупости, с които конструкторите го бяха „заразили“.

– Добър ден, Мартин – каза д-р Макс, като използва онзи благ тон, с който хората обикновено говорят на андроидите.

– Добър ден, д-р Макс – на свой ред поздрави Мартин.

– Защо си тук? – попита докторът. – Имаш проблем, нали? Иначе не би дошъл да ме видиш. Е, МАРтин, може би ще е най-добре да го споделиш направо. Ти си машина – подчерта той – можем да забравим префърцунените заобикалки, нали?

Мартин сенда на канапето, с крака плътно прибрани един до друг, свити рамена и съце, сплетени върху колената.

– Стува ми се – започна несигурно, – че... аз, такова... съм влюбен!

– Извинявай – докторът се приближи и го прикова с малките си очички. Една едра капка пот се стичаше по челото му и Мартин с детинско любопитство проследи пътя ѝ надолу към гъстата вежда.

– Я повтори!

Андроидът повтори, при това същото, и още капчици пот избиха по високото чело на доктора.

– Е, Мартин, не знам как ти е хрумнало това, искам да кажа... я повтори.

Той потрети, без промяна:

– Ама... – запелтечи д-р Макс, после се засмя, като че бе намерил разрешение на проблема – Ти си машина, Мартин, и не можеш да се влюбиш. Пък и...хайде де, какво е любовта?

Този въпрос затрудни Мартин, но той все пак изготви отговора си за 3.17 секунди.

– Прилича на гореща вълна през интегралните схеми и е както когато ти сменят сензорите с по-нови, само че сякаш става непрестанно, наподобява и бърз импулс, пронягващ от дайтекса на крака до инфрачервения порт на челото. Ако се налага, бих могъл да изведа и формула. Да ви се намира лист?

– Божичко, Мартин! – докторът се изправи и започна да марширува нервно. – Да му се не види! Аз си знаех...

* * *

Свободното си време в библиотеката Мартин прекара в писане на стихотворение, посветено на любимата. Чете и за онзи симпатичен Купидон, макар да не разбра съвсем какви са тези негови стрели, носители на любовта. Вероятно тя самата беше поток частици от високотехнологично ниво, та можеше да се побере на върха на една тънка пръчица. Може би беше съвършена като него, а може би не. Тази нощ андроидът сънува приказни картини, тревожеше го само едно – онази тежка болка, онзи плашещ трепет отляво.

* * *

На другия ден, когато премина по палубата, МАртин с почуда забеляза колко угрижени са всички.

Дори когато асистираше на механиците при кацането на металната совалка, той дочу странно шушукане и бе съвсем сигурен, че е по негов адрес. Това го притесни, но той не показа с нищо смущението си. Бе почти непрестанно зает, защото целият трансорионски флот използваше площадката за приземяване чак до вечерта. Ала дори когато умората вече го поваляше, той не спираше да мисли за приказното лице на онази чернокоса хубавоца, която бе пленил сърцето му (образно казано, разбира се). 20-те минути разговор с другите андроиди Мартин използва, за да им прочете някои от най-добрите си стихове, и за да им обясни какво е любов. Естествено, не може, защото защото никой от тях не бе съвършен като него самия. И колкото по-силна ставаше болката, толкова мощно отекваше в главата на Мартин съмнението, че любовта е като дишането, като храненето и като ходенето до онова място – само още една човешка зараза.

* * *

– Виж сега, Мартин – каза му капитанът, – какви са тия работи които научавам, че си се влюбил и прочее?

– Лошо ли е да си влюбен, сър? – отвърна с въпрос андроидът. – Защотоако е лошо, мога да се опитам да...

– Да е лошо, не за Бога! Само дето – той разчете тревогата в очите на мъжа. Някаква притаена паника, някакво страховито опасение – любовта не е за машините, Мартин. Разбираш ли, тя е за хората.

– Разбирам, сър – отвърна Мартин, макар да не разбираше.

Капитанът се приближи до него и прошена в дясното му ухо.

– Как се казва тя, Мартин – той сви рамене.

– Любовта си има име ли, сър?

– Не, глупчо, момичето. Как се казва?

– О, Сюзан, сър – андроидът бръкна в джоба на работния си комбинезон и извади един прилежно сгънат кариран лист. – Как смятате, сър – попита, – „омайна като роза“ дали ще изрази това, че сензорите ми прегряват, когато я видя?

* * *

Съветът на д-р МАкс бе да не доближава момичето.

– Ще се забъркаш в още по-голяма каша, Мартин – беше казал той замислено.

Но какво разбираше д-р Макс? Мартин сега беше като онзи древен митичен геройбезумно, безнадеждно влюбен в едно създание, което не може да спечели. Запамети най-хубавото си стихотворение, онова, което останалите андроиди бяха харесали толкова много. Изрецитира го няколко пъти на глас, като изпробва различни по дълбочина тембри. Спря се на загадъчно плътният, омайващ със своята непредсказуемост (или нещо такова). Изчака девойката да си поръча закуска, сетне издебна подходящия миг и приближи до нейната маса.

– Здравсти, Мартин – поздрави го тя и се усмихна. Краката му се подкосиха, той се препъна и разля какаото, което беше взел за камуфлаж.

– Мартин – ивика тя и се наведе към него. Помогна му да се изправи и да седне. Това докосване беше като милувката на хиляди цветя (сравнението го озадачи, просто защото не го разбираше)

– Нищо ми няма – рече той, забравил за дълбокия глас.

Имаше голямо какаово петно върху комбинезона си. – Може би ще е по-добре да си вървя.

– Не, моля те, остани – каза тя и се усмихна.

Беше красива. А и вероятно знаеше. Всички на кораба знаеха, дори и онези лигави медузи, които бяха пристигнали следобед с алтаировия експрес, го бяха гледали странно. Какво? Да не би да е прокажен?

– Когато ме погледнеш нежно, изгарящ плам стопява ледовете, променлив ток охранва главния процесор, че ти си като ароматно цвете, което сезоните ми загарява, и кара ги да светят!

По-добро от това не беше измислил. Пък и в крайна сметка беше андроид, не поет.

– О, Мартин – възкликна. – Беше толкова мило – тя се надигна и той усети приятния ѝ аромат.

– Толкова си сладък – каза му тя и го целуна по челото.

– Чао, Мартин. Трябва да вървя.

– Чао, Сюзан – една сълза се търкулна по бузата му. – Аз също.

Имаше едно кътче в целия кораб, което Мартин приемаше за свое любимо. Когато не четеше в библиотеката, той най-често прекарваше свободния си час там. скриваше се зад грамадните сандъци, сядаше на пода и през тясната пролука наблюдаваше скришом сектора за пристигане.

Точно в такъв момент беше забелязал и Сюзан за първи път.

Искаше му се да я запомни все такава – усърдно изпълняваща задачите си, сновяща методично между корабите, с напрегнато от отговорността лице. Мартин въздъхна и размърда крака. Беше притиснал брадичката си до коленете, а в очите му плуваха гораци сълзи. Сега повече от всякога съжаляваше за своето съвършенство. Всъщност той не намираше по-ужасно проклятие от това. Под блуждаещия му поглед преминаваха няколко по-простички андроида и той искрено завидя на механичната им непохватност, на пискливите им компютърни гласове, на неспособността им да чувстват. Колко несправедлив е животът – каза си Мартин – колко жесток и гаден е той. – Стана и продължи да работи по план.

През цялата нощ го измъчваха кошмари и ако не беше изключен, може би щеше да му се прииска да се събуди и да тръгне самотен по смълчания трюм, да се вира в звездите и тихичко да плаче.

Така, както можеше да плаче само най-съвършеният андроид.

Приготовленията за празненството достигнаха заключителната си фаза. Голям червен транспарант с извезани златни букви „Честит Рожден Ден, Мартин!“ бе прилежно изпънат, а бляскавите гирлянди се поклясаха весело, редом с конфетите и разноцветните балони.

Идеята за изненада беше на капитана, а освен него в стаята на Мартин бяха най-близките му приятели. Сюзан също беше там. Андроидите покорно сновяха в единия край, нахлузили тригълни шапчици, готови да надует свирките в мига, в който рожденикът престопа прага.

– Тревожа се за него, сър – каза д-р Макс шепнешком, – ала каквото и да става, той не бива да разбира!

– Твърде дълго работихма – съгласи се капитанът, – трябва да доведем нещата до край. Погледни го само, като истински е!

– Някои неща не се променят – отбеляза докторът, – любовта като че ли наистина е по-силна от всичко!

Ала Мартин не се появи. Не се появи нито след десет минути, нито след час. Андроидите все така чинно стояха на пост, балоните все така игриво трепкаха във въздуха, а гирляндите шумоляха при всяка въздишка, тъжни и някак притеснени. Всички знаеха, че Мартин не закъснява и че спазва плана съвсем стриктно. Той беше съвършен, беше изряден и напълно прецизен.

– Той е на стартовата площадка, сър – докладва един от заместниците. – Ведрите от андромеда присветкаха, че са го видели да минава зад сандъците. Там, където прекарва свободния си час, мислейки, че остава незабелязан.

– Но нали му наредихте да дойде тук? – недоумяващо рече капитанът.

– Да, така е, сър, но... Видели са го да плаче, сър... Ведрите...

Сюзан тичаше най-отпред и се наложи капитанът да я догони, за да нареди:

– Той не бива да научи истината – рече задъхан, – може би само в краен случай! Разбираш ли, само в изключително краен случай. Всичките тези години такъв успех, а сега... Запомни, Сюзан!

Мартин не трябва да знае!

Тя се промуши под сандъците, а другите останаха на площадката, притеснени и крайно угрижени.

Мартин стоеше свит на пода, облегнат в металния контейнер с поглед, зареян през илюминатора.

Някъде далеч проблясваха слънца, праминаваха скални късове, прелитаха кораби.

– Мартин – повика го Сюзан, ала той дори не помръдна. Беше застинал неподвижно и единствено бавното му дишане нарушаваше тишината тук под сандъците.

– Чакахме те – продължи тя, – днес е рожденият ти ден, знаеш това. 21-ви е, Мартин. Защо не дойде?

Той извърна глава, само колкото да я погледне. Няколко чисти сълзи се стичаха по страните му.

– Вече е късно... Сюзан – промълви, – твърде... късно, за всичко...

– Но какво говориш, Мартин? За нищо не е късно. Ти...

– Иска ми се да оставя нещо след себе си – каза на един дъх, – когато слънцето умре... оставя следи, а ... аз ще си ида... без...

– Не плачи, Мартин! Натъжаваш ме, сълзите ти ще ме накарат да заплача!

– Може би една малка следичка, Сюзан... да ме запомнят, мен, най-свършеният андроид – главата му клюмна и очите му се затвориха.

– Мартин! – извика тя и се втурна към него. Повдигна главата му, разтърси го.

Някакъв далечен пламък бавно и несигърно проблесна в тъжните му очи.

– Сюзан... аз... те... – главата му отново падна бездиханна.

Тя провери пулса му, забавящ се с всеки следващ едва доловим удар.

– Ти не можеш да си идеш, Мартин! – сега вече плачеше – Не можеш да се изключиш, просто защото не си... – очите му пак премигнаха

уморено, – защото не си машина! Не си андроид, чуваш ли! Ти си човек – Сюзам се тресеше цялата, – ти си експеримент, Мартин! О, Мартин, само експеримент.

Човек, отгледан като машина, от машини! Третиран като машина, инструктиран като такава.

Непрестанно – ден и нощ! О, Мартин! Отвори очи, хайде! Не можеш просто да замреш. Не си робот, не си съвършен андроид, а обикновен, нормален човек! Мартин!

– ...обичам – довърши той и пак притвори очи. Умът му отплува, сякаш се със звездите.

– Човек – нареждаше Сюзан, но той изобщо вече не я чуваше. Просто пътуваше с вятъра в тъмата, далеч, много далеч. И пишеше своето последно стихотворение. Последно и може би най-добро. А защо не – дори съвършено?

КРАЙ

© 2002 Мирослав Пенков

Източник: Библиотеката на Александър Минковски

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/624>]